

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32847/ln.2020.12-3.10>

Марцинкевич В.А.

аспірант

Хмельницький університет управління та права

ЩОДО ПОНЯТТЯ ДОХОДУ З ПОЗИЦІЇ ПОДАТКОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Постановка проблеми. На сьогодні в теорії податкового права не вироблено єдиного підходу до визначення поняття доходу. Категорія «дохід» є предметом дослідження вченими в галузі бухгалтерського обліку, управління, економіки, юриспруденції, і тому сутність та зміст означеної категорії, як явища об'єктивної дійсності, відображає особливості розгляду такого феномену скрізь призму інтересів представників різних наукових напрямів [1-14]. Саме тому представляється доцільним приділити певну увагу диференційованим підходам щодо визначення поняття доходу та його видів.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є аналіз теоретико-методологічних підходів щодо визначення категорії «дохід» з метою уточнення його поняття в податковому законодавстві.

Виклад основного матеріалу. В галузі податково-правового регулювання поняття доходу пов'язано, перш за все, з категорією «об'єкт оподаткування», адже саме дохід виступає одним із основних видів останнього. Відповідно до ст. 22 Податкового кодексу України (далі – ПК України) об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку [15]. Тобто, законодавцем не встановлено вичерпного переліку видів об'єктів оподаткування.

Особливістю правового регулювання платника податку й об'єкта оподаткування є їх досить тісний взаємозв'язок і кореспонденція багатьох суттєвих положень. Та це й зрозуміло: адже податковий обов'язок у цілому та чи інша особа одержує тільки за наявності в неї об'єкта оподаткування. Саме тому одним із важливіших питань законодавчого регулювання доходу, як об'єкта оподаткування, є чітке його визначення.

На сьогодні законодавцем зроблено спробу навести універсальне визначення доходу для цілей оподаткування як для фізичних, так і для юридичних осіб. Так, відповідно до п. 14.1.54 ст. 54 ПК України під доходом з джерелом походження з України слід розуміти будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді: процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів; доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів; спадщини, подарунків, вигравів, призів; заробітної плати, прибутків та інші види. Під доходом отриманим з джерел за межами України розуміється будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи будь-

які види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграші, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України тощо (п. 14.1.55 ст. 55 ПК) [15].

В Загальній частині ПК України мають закладатися виключно загальні орієнтири щодо визначення в цілому доходу як об'єкта оподаткування без особливостей визначення такого залежно від платника чи вида податку (збору). Як цілком вірно підкреслюють автори підручника «Податкове право України», законодавець, визначаючи серед різновидів об'єктів оподаткування дохід, передбачає обов'язкову деталізацію конкретного вида об'єкта при побудові правового механізму окремого податку чи збору. Тобто, загальною нормою встановлюються виключно межі подальшої деталізації окремого вида об'єкта оподаткування в спеціальних нормах Особливої частини ПК України [16].

Саме тому є не зрозумілим відсутність узагальненого визначення поняття доходу та віднесення до останнього, зокрема, прибутків (п.п. и, і п. 14.1.55 ст. 55 ПК України). При цьому розмежування категорій «дохід» та «прибуток» із змісту п. 14.1.55 ст. 55 ПК України не впливає. Це питання уточняється вже при характеристиці об'єкта оподаткування в Особливій частині ПК України за кожним окремим податком. Хотілося б звернути увагу на той факт, що при прийнятті першої редакції ПК України у 2010 році у пп. 14.1.56 п. 14.1 ст. 14 наводилося визначення поняття «доходу» як загальної суми доходу платника податків від усіх видів діяльності, отриманої (нарахованої) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за її межами» [17], проте у 2014 році ця норма була виключена [18]. Безумовно, таке визначення навряд чи можна вважати ідеальним для цілей податково-правового регулю-

вання, адже дохід пов'язувався виключно із діяльністю платника, залишаючи поза уваги низку пасивних доходів, проте спроба законодавця навести узагальнене поняття доходу заслуговує на підтримку.

Відсутність чіткого законодавчого закріплення узагальнених понять «доходу» та «прибутку» нерідко викликає дискусії й серед науковців. Так, в дисертаційному дослідженні О. О. Журавльової підкреслено, що прибуток, як величина розрахункова, є вторинною щодо доходу і визнавати її в якості самостійного об'єкта оподаткування є методологічно некоректно [1, с. 115]. В. О. Рядінська визначення доходу як загального терміну, що може застосовуватися не лише при оподаткуванні доходів фізичних осіб, але й при оподаткуванні юридичних осіб вважає суттєвим недоліком ст. 14 ПК України та пропонує окреме визначення саме доходів фізичних осіб як загальної суми доходу фізичної особи як платника податків від усіх видів діяльності та суми доходів від операцій з капіталом і раніше придбаними активами, отримані (нараховані) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах [2, с. 53-54]. Вважаємо, що окреме закріплення оподатковуваних доходів залежно від статусу платника податків тільки ускладнює зміст ст. 14 ПК України, яка має закладати, як вже підкреслювалося вище саме загальні орієнтири в термінології.

Досліджуючи прибуткове оподаткування Є. В. Тимофєєв зазначає, що «прибуток» продиктований саме результатами господарської діяльності, що визначається як різниця між доходами і витратами, які мають місце в межах такої діяльності, а під «доходом» науковець розуміє лише безпосередню виручку платника податків без урахування понесених ним витрат [3, с. 258]. В такий спосіб відбувається ототожнення таких категорій, як «дохід» та «виручка», з чим не можна погодитися.

Відзнаку між поняттям «дохід» та «прибуток» за суб'єктним складом учасників податкових відносин вбачає Д. С. Черних, зазначаючи, що для фізичних осіб об'єктом

оподаткування можуть виступати виключно доходи, і в жодному разі не прибуток. В той час, як останній вчений характеризує як особливий податковий атрибут діяльності саме юридичних осіб (розраховується за показниками бухгалтерського обліку основних фондів та оборотних засобів тощо) [4, с. 38].

Викликає питання й позиція С. О. Лук'янцева, який в своєму дисертаційному дослідженні доходить висновку, що прибуток є складнішою категорією та включає до його структури дохід поряд з видатками, амортизацією та іншими складовими, але не навпаки [5, с. 52]. Нижче в роботі ми спробуємо довести, що саме категорія «дохід» є ширшою за категорію «прибуток».

Навряд чи є правильним положення щодо розмежування прибутку та доходу за суб'єктивним складом в аспекті, що це категорія яка застосовується виключно до юридичних осіб. Їх розмежування є більш складним питанням, що зумовлено, перш за все, економічним змістом таких категорій та закріпленим діючим законодавством механізмом їх розрахунків. Категорія «дохід» може застосовуватися до юридичних осіб, адже результатом їх господарської діяльності є саме дохід, як певні надходження, що отримуються підприємством в результаті виробництва і реалізації благ та послуг за певний період часу. В такому сенсі відбито саме економічний результат власної діяльності підприємства, господарської політики тощо.

Не сформувався єдиної думки щодо досліджуваного питання й серед економістів. Нерідко можна зустріти роботи, в яких фактично відбувається змішування близьких, проте, не тотожних категорій, зокрема, таких як: «виручка», «дохід» та «прибуток». Так, в підручнику за редакцією Ф. Ф. Бутинця дохід (виручка), як економічна категорія, визначається як потік грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг [6, с. 324]. За такого підходу є незрозумілим куди слід відносити, наприклад пасивні до-

ходи (орендну плату, роялті, дивіденди і т.д.). Очевидним є, що поняття «дохід» слід розглядати ширше аніж категорія «виручка».

Інші вчені декілька розширюють зміст доходу, включаючи до нього виручку від реалізації продукції (робіт, послуг), основних засобів й іншого майна підприємства, а також із доходів від позареалізаційних операцій [7, с. 340; 8, с. 240; 9, с. 335; 10, с. 452; 11, с. 273]. При цьому, окремі науковці звертають увагу й на визначення доходу як виручки за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат [12, с. 149]. Тобто, в цілому за такого підходу відбувається ототожнення доходу із виручкою від реалізації продукції.

Слід звернути увагу, що сталою є і позиція щодо визначення доходу через категорію «економічна вигода» [13; 14, с. 204], в підґрунті якої лежать норми, як міжнародного бухгалтерського права, так і національних бухгалтерських стандартів. Так, відповідно до ст. 18 МСБО дохід – це валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, яке виникає в ході звичайної діяльності підприємства, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу» [19]. НП(С) БО містять визначення доходів як збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за виключенням внесків власників) за звітний період [20].

В інших роботах вчені-економісти концентрують свою увагу на визначенні поняття саме прибутку, під яким розуміють: 1) виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, і який становить різницю між сукупним доходом і сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності [21, с. 121]; 2) частку виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат [22, с. 89; 23, с. 483]; 3) різницю між ціною реалізації та собівартістю продукції (товарів, робіт, послуг),

між обсягом отриманої виручки та сумою витрат на виробництво та реалізацію продукції [24, с. 387]; 4) форму доходу, чистий фінансовий результат суб'єкта підприємницької діяльності від виробничої, комерційної та інших видів діяльності [25, с. 103; 26, с. 313]; 5) як сукупність фінансових відносин, які виникають від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання щодо перетворення доходів від таких видів діяльності на прибуток підприємства [27, с. 97-98].

Тобто, не дивлячись на різні підходи вчених щодо визначення понять «прибутку» та «доходу» спільним є розгляд категорії «дохід», як більш широкого поняття. Дохід – це загальна сума грошових (матеріальних) надходжень суб'єкта від реалізованої продукції, виконаних робіт або послуг. Загальний дохід підприємства – це сума доходу, отриманого від продажу певної кількості продукції. Валовий дохід підприємства становить грошову виручку від реалізації продукту (виконання робіт чи послуг), інших матеріальних цінностей і майна підприємства (включаючи основні фонди) тощо, зменшену на суму постійних витрат підприємства. Прибуток підприємства є складовою частиною доходу, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства. Він характеризує перевищення надходжень над витратами, мету підприємницької діяльності і вважається одним з головних показників результативності діяльності підприємства.

На доцільність розмежування категорій «дохід» та «прибуток» звернено увагу в низці економічних досліджень з підкресленням, що прибуток – це величина, яка одержується шляхом віднімання з доходів або виручки собівартості реалізованої продукції, інших витрат та збитків; різниця між сукупним доходом і сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності [28, с. 363; 29; 30].

Безумовно, «дохід» та «прибуток» – близькі за змістом категорії, але ототожнювати їх не можна. І в цьому контексті слід звернутися до порядку обчислення об'єкта оподаткування

з податку на прибуток підприємств, де законодавцем закріплено, що прибуток із джерелом походження з України та за її межами, визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень ПК України (п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПК України) [15]. Наступні же статті ПК України закріплюють вичерпний перелік різниць, що застосовуються з метою коригування оподаткованого прибутку, зокрема: різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів; різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень); різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій (ст. 138-140 ПК України).

При оподаткуванні же доходів фізичних осіб, законодавцем такого підходу не закладено. Так, відповідно до ст. 163 ПК України об'єктом оподаткування резидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України (п. 163.1 ст. 163 ПК України) [15]. Об'єктом оподаткування нерезидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерелом його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання) (п. 163.2 ст. 163 ПК України) [15].

Представляється, що закріплюючи право платника податку на прибуток на вирахування з суми фінансового результату (прибутку) відповідних різниць, пов'язаних з отриманням такого прибутку, слід оперувати категорією «прибуток», а при оподаткуванні доходів фізичних осіб, механізм якого не передбачає зменшення сум отриманих доходів на суму

відповідних різниць, тобто фактично понесених витрат (за винятком певних випадків), доцільно використовувати категорію «дохід».

Така позиція може визвати деякі заперечення, адже сам законодавець в Розділі IV ПК України «Податок на доходи фізичних осіб» застосовує термін «інвестиційні прибутки», включаючи останні до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника (п.п. 164.2.9 п. 164.2 ст. 164 ПК України) [15]. Інвестиційний прибуток, будучи формою пасивного доходу, єдиний з різновидів доходів фізичної особи, який передбачає здійснення розрахунку з метою врахування витрат на придбання інвестиційного активу (п.п. 170.2.2 ст. 170 ПК України), тобто, є виключенням із загального правила. Законодавець запроваджуючи формулу його розрахунку як позитивної різниці між доходом, отриманим фізичною особою від продажу інвестиційного активу і документально підтвердженими витратами на придбання такого активу – використовує термін прибуток, що ми розглядаємо як аргумент на користь того, що розмежування категорій «дохід» та «прибуток» за видом платника податків вимагає певного уточнення, й більш логічним є їх розмежування виключно за економічним змістом. Представляється, що характеристика доходу, як об'єкта оподаткування, передбачає певне роздвоєння та використання специфічних підстав формування доходів юридичних та фізичних осіб, що й має бути відображено у спеціальних податкових нормах за кожним із прибуткових податків.

В господарському законодавстві також не вирішено питання щодо понятійного закріплення категорій «дохід» та «прибуток». Так, прибуток (доход) суб'єкта господарювання, будучи показником фінансових результатів його господарської діяльності, визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань (ст. 142 Господарського кодексу України – далі ГК України) [31]. З наведеного

твердження випливає, що в ГК України закладено алгоритм визначення прибутку, що дозволяє характеризувати сутність даної категорії, як різницю між надходженнями суб'єкта господарювання в результаті господарської діяльності та матеріальними й прирівняними до них витратами. До аналогічних висновків можна дійти в результаті аналізу й ст. 15 Закону України «Про господарські товариства», в якій зазначено, що прибуток товариства утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці [32].

Як зазначалося вище, розмежування досліджуваних категорій закладено й в Стандартах бухгалтерського обліку, де відповідно до стандарту 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено, що доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників); прибуток же – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати [20].

З проведеного аналізу можна зробити висновок, що «дохід» та «прибуток» є близькими, проте, різними категоріями та відрізняються, зокрема, врахуванням сум різниць (витрат), понесених при отриманні прибутку. Дохід – це вигода, яка має економічний характер, виступає в грошовій чи натуральній формі та піддається оцінці; враховується для цілей оподаткування відповідно до затверджених стандартів. Податкове законодавство України не містить універсального визначення поняття доходу для цілей оподаткування, що може застосовуватися одночасно й для фізичних, й юридичних осіб.

У сучасних умовах саме дохід, як багатопланове економічне явище, має різні форми та види прояву, що вимагає чіткого юридичного визначення на рівні Загальної частини ПК України із закладенням ключової ознаки, яка буде характеризувати саме цю

категорію. На наш погляд, такою ознакою має бути категорія «економічна вигода» (як закладено в Стандартах бухгалтерського обліку).

Висновки. З урахуванням наведеного, вважаємо, що на законодавчому рівні доцільним є закріплення узагальненого визначення категорії «дохід» у ст. 14 ПК України «Визначення понять», що буде відображати саме родовий об'єкт оподаткування, а видові форми мають

бути закріплені вже нормами Особливої частини ПК України при врегулюванні податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток з підприємств. Таким чином, пропонуємо внести зміни до п. 14.1.54 ст. 54 ПК України та викласти його в наступній редакції: «під доходом слід розуміти економічну вигоду в грошовій або натуральній формі, що визначається відповідно до норм розділів III та IV цього Кодексу».

Анотація

Стаття присвячена дослідженню правової природи категорії «дохід» з позиції податкового регулювання. Піддається критиці змішування близьких, проте, не тотожних категорій, зокрема, таких як: «виручка», «дохід» та «прибуток», в зв'язку з чим проаналізовано наукові підходи до їх визначення.

Обґрунтовано, що розмежування категорій «дохід» та «прибуток» не може здійснюватися виключно за суб'єктним складом, адже в основі такого процесу лежить, перш за все, економічний зміст означених категорій та закріплений діючим законодавством механізм їх розрахунків. Категорія «дохід» може застосовуватися до юридичних осіб, адже результатом їх господарської діяльності є саме дохід, як певні надходження, що отримуються підприємством в результаті виробництва і реалізації благ та послуг за певний період часу. В такому сенсі відбито саме економічний результат власної діяльності підприємства, господарської політики тощо. Застосування категорії «прибуток» передбачає врахування сум різниць (витрат) понесених при отриманні прибутку за встановленими законодавством та нормами бухгалтерського обліку правилами. Уточнено, що дохід – це вигода, яка має економічний характер, виступає в грошовій чи натуральній формі та піддається оцінці; враховується для цілей оподаткування відповідно до затверджених стандартів. Податкове законодавство України не містить універсального визначення поняття доходу для цілей оподаткування, що може застосовуватися одночасно й для фізичних, й юридичних осіб, в зв'язку з чим запропоновано внесення змін до п. 14.1.54 ст. 54 ПК України з викладенням в наступній редакції: «дохід – це економічна вигода в грошовій або натуральній формі, що визначається відповідно до норм розділів III та IV цього Кодексу».

Ключові слова: дохід, прибуток, виручка, економічна вигода, платник податків, податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств.

Martsynkevych V.A. On the concept of income from the position of tax and legal regulation

Summary

The article is devoted to the study of the legal nature of the category «income» from the standpoint of tax regulation. Mixing close, but not identical categories, such as «revenue», «income» and «profit» is criticized. In this regard, scientific approaches to their definition were analyzed.

It is substantiated that the distinction between the categories «income» and «profit» cannot be made only by the subject composition, so far as the basis of such a process is, first of all, the economic content of these categories and the mechanism of their calculations. The category «income» can be applied to legal entities, because the result of their economic activity is income, as certain income received by the enterprise as a result of production and sale of goods and services for a certain period

of time. In this sense, it reflects the economic result of the company's own activities, economic policy and so on. The application of the category «profit» involves consideration of the amounts of differences (costs) incurred in making a profit according to the rules established by law and accounting rules. It is clarified that income is a benefit that has an economic nature, is in cash or in kind and can be assessed; is taken into account for tax purposes in accordance with approved standards. The tax legislation of Ukraine does not contain a universal definition of the concept of income for tax purposes, which can be applied simultaneously to individuals and legal entities, in connection with which it is proposed to amend paragraph 14.1.54 of Art. 54 of the Civil Code of Ukraine with the following wording: «income is an economic benefit in cash or in kind, determined in accordance with the provisions of sections III and IV of this Code».

Key words: income, profit, revenue, economic benefit, taxpayer, personal income tax, corporate income tax.

Список використаних джерел:

1. Журавлёва О. О. Объект налога (сбора) как категория налогового права: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.14. Москва, 2003. 227 с.
2. Рядінська В. О. Правове забезпечення становлення та розвитку системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2015. 512 с.
3. Тимофеев Е. В. Налогообложение прибыли и доходов юридических лиц. Основы налогового права. М.: Инвест Фонд, 1995. 496 с.
4. Черних Д. С. Правове регулювання оподаткування прибутку підприємств: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2011. 205 с.
5. Лук'янцев С. О. Правове регулювання оподаткування прибутку підприємств: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2017. 193 с.
6. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. 7-е вид. Житомир: Рута, 2006. 832 с.
7. Грузинов В. П. Экономика предприятия (предпринимательская): учебник. 2-е изд. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 795 с.
8. Бланк И. А. Торговый менеджмент. 2-е изд. К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. 784 с.
9. Бондар Н. М. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: А.С.К., 2004. 400 с.
10. Ушакова Н. М. Економіка підприємства: підручник. К.: Київський нац. торг.-економ. ун-т, 2005. 569 с.
11. Чуев И. Н. Экономика предприятия: учебник. М.: Дашков и К°, 2004. 416 с.
12. Іфтемічук В. С., Григор'єв В. А., Маниліч М. І., Шутак Г. Д. Генеза ринкової економіки: терміни, поняття, персоналії. К.: Магнолія плюс, 2004. 688 с.
13. Стефанович Н., Костенко О. Підходи щодо сутності і класифікації доходів. URL: http://sophus.at.ua/publ/2014_04_17_18_kampodilsk/sekcija_2_2014_04_17_18/pidkhodi_shhodo_sutnosti_i_klasifikaciji_dokhodiv/52-1-0-899
14. Гуріна Н. В. Економічна сутність доходів та їх класифікація: проблеми і шляхи вирішення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. № 3. 2015. С. 203-206. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_12/51.pdf
15. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112.
16. Кучерявенко М. П., Храбров А. А. Налоговое право Украины: учебное пособие. Симферополь: ООО «Фирма «Салта» ЛТД», 2012. 476 с.
17. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (перша редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20101202#Text>

18. Про внесення змін Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#Text>
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 18 «Дохід». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text
20. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
21. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. 2-ге вид. К.: Знання-Прес, 2006. 287 с.
22. Найт Ф. Риск, неопределенность и прибыль. Пер. с англ. М. Я. Каждана; Центр еволюц. економіки. М.: Дело, 2003. 359 с.
23. Шваб Л. І. Економіка підприємства: навч. посібник. 4-те вид. К.: Каравела, 2007. 584 с.
24. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. Посібник. К.: Центр навч. літератури, 2006. 488 с.
25. Онисько С. М., Марич П. М. Фінанси підприємств: підручник. 2-ге видання. Львів: Магнолія Плюс, 2006. 367 с.
26. Майборода О. Є., Сукрушева Г. О., Куліш Є. В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». Економіка і суспільство. 2017. № 10. С. 310-313. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/54.pdf (19.04.2021)
27. Семенов Г. А., Бугай А. В. Фінансове планування і управління на підприємствах: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2007. 432 с.
28. Економічна енциклопедія. В 3-х т. Т. 1. За ред. В. С. Мочерного. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
29. American Institute of Accountants (1955). Proceeds, Revenue, Income, Profit and Earnings. Accounting Terminology Bulletin № 2. Committee on Terminology. AIA.
30. Висока О. Є. Економічна сутність прибутку та концепції його формування. Наукові праці КНТУ. 2010. № 17. URL: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/44.pdf
31. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
32. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>